

Poročilo

URBANI FORUM

Pametna mesta za trajnostni razvoj
Slovenije in zeleno rast

-
1. Celje
 2. Koper
 3. Kranj
 4. Ljubljana
 5. Maribor
 6. Murska Sobota
 7. Nova Gorica
 8. Novo mesto
 9. Ptuj
 10. Slovenj Gradec
 11. Velenje

11 mesto

www.goforesight.eu | www.smartiscity.eu | www.mop.gov.si

Petek, 27. marec 2015

Kongresna dvorana Kristalne palače BTC v Ljubljani

KAZALO

4	Otvoritev prvega Urbanega foruma
5	Razvoj mest prihodnosti: priložnosti za Evropo in Slovenijo
6	Razvoj mest - trendi v svetu in inovativne rešitve
8	Okrogla miza županov in predstavnikov 11 mestnih občin
10	Zaključki prvega Urbanega foruma
11	Platforma pametnih mest Slovenije
12	Predstavitev mestnih občin Slovenije

Vloga mest in Urbana agenda EU

Mesta so ključna pri **gospodarskem, družbenem in kulturnem razvoju in učinkoviti rabi virov**. Danes približno 359 milijonov ljudi - 72 % celotnega prebivalstva EU - živi v velikih ali majhnih mestih in predmestjih. Čeprav se je preoblikovanje upočasnilo, se delež mestnega prebivalstva še naprej povečuje in bo do leta 2050 verjetno presegel 80 %.

Mesta se stalno razvijajo in dobro oblikovanje politik mora temeljiti na globljem razumevanju in učinkovitejši izmenjavi znanja in izkušenj. Zato je **mesta potrebno ustrezno vključiti v oblikovanje in izvajanje zanje ustreznih politik EU**. Pri tem bi ambiciozna **Urbana agenda EU** lahko predvsem:

- I.** Z boljšim usklajevanjem politik, akterjev in ravni upravljanja ter boljšim razumevanjem okvirov razvoja mest pri oblikovanju in izvajanju politik pomagala okrepiti kakovost, učinkovitost in uspešnost politik.
- II.** Omogočila mestom dejavnejše sodelovanje pri oblikovanju in izvajanju politike EU in nacionalnih politik.
- III.** Podprla zmožnost mest za prehod in strukturne spremembe, da se zagotovijo vitalna mestna gospodarstva ter trajnosten družbeni, okoljski in teritorialni razvoj mestnih območij.
- IV.** S povezavo s celostnimi cilji lokalnega razvoja oblikovanje politik EU približala državljanom.

URBANI FORUM

prof. dr. Pavle Sicerl, svetovalec GFS Institute, mag. Janja Kreitmayer McKenzie, sekretarka Ministrstvo za okolje in prostor, mag. Miran Gajšek, vodja Oddelka za urejanje prostora, Mestna občina Ljubljana in predsednik Obora za urejanje prostora in varstvo okolja ZMOS, Gregor Macedoni župan Mestne občine Novo mesto, Andrej Čas župan Mestne občine Slovenj Gradec

V Kristalni palači BTC v Ljubljani je 27. marca 2015 potekal prvi slovenski Urbani forum z naslovom **"Pametna mesta za trajnostni razvoj Slovenije in zeleno rast"**, ki so ga organizirali Ministrstvo za okolje in prostor, Združenje mestnih občin Slovenije (ZMOS) in GFS Inštitut.

Prvi Urbani forum je združil **preko 120 udeležencev** iz vlade, mestnih in drugih občin, podjetnikov, predstavnikov civilne družbe in univerz, ki so razpravljali **o pomembni vlogi in priložnostih mest** za trajnostni razvoj Slovenije in prehod na zeleno gospodarstvo. Razprava se je navezovala na trenutni **intenzivni proces oblikovanja urbane agende EU**.

Cilj prvega Urbanega foruma je bil predvsem izpostaviti pomembno **vlogo mest pri implementaciji razvojnih politik** ter **spodbuditi povezovanje in dolgoročno sodelovanje deležnikov**, ki delujejo na različnih ravneh razvoja mest, pri reševanju ključnih vprašanj s področja razvoja mest.

»Za našo prihodnost je zelo pomembno na kakšen način se razvijajo naša mesta. Tako veliko zanimanje za prvi Urbani forum s strani občin, vlade, civilne družbe in podjetij ter vzpostavitev povezovanja, dialoga in sodelovanje med njimi v okviru Urbanega foruma, je pomemben korak k doseganju zastavljenih ciljev pametnega razvoja mest prihodnosti.«

Blaž Golob, direktor GFS Inštituta.

Obiščite spletno stran Urbanega foruma www.goforesight.eu/urbani-forum/mesta/ in si oglejte fotogalerijo, posnetke okrogle mize in predstavitev predavateljev.

OTVORITEV PRVEGA URBANEGA FORUMA

Jože Mermal, predsednik uprave BTC d.d., mag. Violeta Bulc, evropska komisarka za promet, Blaž Golob, Direktor GFS Inštituta in soorganizator Urbanega foruma in Irena Majcen, Ministrica za okolje in prostor

Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor, je v uvodnem nagovoru poudarila, da so mesta centri ustvarjalnosti novih kreativnih idej in so ključnega pomena za razvoj države. Vendar pa je uspeh in uporabnost novih rešitev močno odvisna od tesnega sodelovanja med mesti, njihovimi prebivalci, ter industrijo.

»V prihodnosti bodo konkurenčna samo trajnostna in pametna mesta, ki bodo zagotavljala zdravo življenjsko okolje, učinkovite oblike bivanja in koncentrirala dejavnosti in storitve, ki prepoznavajo in odgovarjajo na nove potrebe družbe,«

Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor

Bojan Kontič, predsednik Združenja mestnih občin Slovenije in župan MO Velenje, je izrazil strinjanje z ministrico, da moramo dati mestom posebno priložnost in jih postaviti za nosilne centre trajnostnega razvoja Slovenije. Pomen trajnostnega razvoja in rezultate dolgoletnega vlaganja vanj je na primeru družbe BTC prikazal **Jože Mermal**, predsednik uprave BTC d.d., ter predstavil kako se, z vključevanjem IT tehnologije in inovacij, BTC d.d. nadgrajuje v inovativno mesto. **Julij Božič**, direktor IBM Slovenija, je na primeru inovativne Platforme za pametna mesta predstavil priložnosti uporabe tehnoloških rešitev za uspešnejši razvoj pametnih in inovativnih mest prihodnosti.

Bojan Kontič, predsednik Združenja mestnih občin Slovenije in župan MO Velenje.

RAZVOJ MEST PRIHODNOSTI: priložnosti za Evropo in Slovenijo

mag. Violeta Bulc, evropska komisarka za promet

Evropska komisarka **mag. Violeta Bulc** je predstavila vse večjo pozornost Evropske komisije na konceptu razvoja mest. Prisotne je povabila k skupnemu ustvarjanju nove vizije Evropskih mest, mest prihodnosti, ki bodo presegla biti zgolj pametna, v smeri razvoja inteligentnih ali celo kognitivnih mest.

»Inteligentna in kognitivna mesta so mesta, ki razmišljajo in se znotraj lokalnih danosti razvijajo sama. Mesta, ki sodelujejo med sabo in s svojimi deležniki v iskanju in uvajanju novih rešitev ter v prenosu najboljših praks, inovacij in soustvarjanja,«

Mag. Violeta Bulc, evropska komisarka za promet.

Za uresničitev takega razvoja mest bo ena izmed ključnih nalog Evropske komisije doseči večjo usklajenost politik.

V zaključku je komisarka slovenska mesta povabila k dejavnemu oblikovanju zanimivih in inovativnih projektnih predlogov in k aktivnem koriščenju orodij, ki jih Komisija ponuja na področju znanja, in projektne strukture, ki jih je mogoče prilagoditi lokalni uporabi, kot je na primer evropski teden mobilnosti.

Razvoj mest

Trendi v svetu in inovativne rešitve

Helena Habjan, GFS Inštitut, Blaž Golob, Direktor GFS Inštituta in soorganizator Urbanega foruma, dr. Matjaž Uršič, Center za prostorsko sociologijo, FDV, Marko Peterlin, IPoP, predstavnik PLAN B za Slovenijo in Mreže za prostor, Simon Delakorda, Direktor Inštituta za eParticipacijo, (Mreža NVO za vključujočo informacijsko družbo), Alenka Žumbar, Urednica in direktorica Energetika.net, mag. Jože Torkar, Direktor Eltec-Petrol, Marko Praprotnik, Direktor storitev SmartIS, Robert Mulej, Direktor SBR in Barbara Radovan, v.d. generalnega direktorja Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, Ministrstvo za okolje in prostor.

Urbana kompetitivnost, ki vpliva na vključevanje različnih deležnikov v procese prostorskega načrtovanja, in nezaupanje prebivalcev v institucije, sta dejavnika, ki najbolj ovirata razvoj novih trendov in smernic razvoja mest. Zato je za razvoj pametnega mesta ključno spodbujati procese sodelovanja različnih deležnikov in različnih ravni (javno/zasebno, mesto/podeželje, mesto/država) pri sprejemanju ustreznih politik prostorskega načrtovanja in oblikovanju strategij razvoja. Pri tem nevladne organizacije nastopajo kot pomemben akter s svojo zagovorniško vlogo in s strokovnim poznavanjem področja oblikujejo različna mnenja tako, da ne blokirajo procesa sprejemanja odločitev.

Za sprejemanje pametnih odločitev je potrebno imeti ustrezne podatke in orodja. V okviru panela predstavljen informacijski sistem slovenskih občin ISSO med drugim omogoča ocenitev razvojnega položaja mesta in hitro identifikacijo konkurenčnih prednosti in glavnih razvojnih izzivov. Predstavljena je bila tudi Platforma pametnih mest. To orodje izboljšuje transparentnost delovanja mesta in občanom omogoča aktivno sodelovanje z mestom ter s tem pomaga izboljšati zadovoljstvo občanov in povečati učinkovitost mest.

»Procese tekmovalnosti je potrebno preusmerjati v procese sodelovanja. Slovenija je še vedno v procesu vrednotne tranzicije, kar vpliva na procese prostorskega načrtovanja tako, da je opazna močna diskrepanca med trajnostno orientiranimi prostorskimi razvojnimi politikami in situacijo na terenu.«

Potenciali in trendi razvoja mest, dr. Matjaž Uršič, Center za prostorsko sociologijo, Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

»NVO informirajo, obveščajo, izobražujejo, na lokalni ravni posredujejo in podpirajo dialog med civilno družbo in institucijami, sodelujejo v formalnih in neformalnih procesih odločanja ter z majhnimi posegi na terenu delajo majhne korake sprememb na bolje.«

Pogled nevladnih organizacij na razvoj mest, Marko Peterlin, IPOP, predstavnik PLAN B za Slovenijo in Mreže za prostor

»Pri sprejemanju razvojnih odločitev se moramo vprašati ali ljudje sodelujejo v konceptu razvoja pametnih mest in ali so sprejete rešitve v njihovem interesu. Razmišljajmo o pametnem, kognitivnem mestu kot o javnem dobrem in ne le iz vidika njegove ekonomske vrednosti.«

Vključujoče mesto in eParticipacija, Simon Delakorda, Direktor Inštituta za eParticipacijo, (Mreža NVO za vključujočo informacijsko družbo)

»Župani so danes postavljeni v vlogo profesionalnega menedžerja, saj je njihova osnovna skrb zadovoljstvo prebivalcev lokalne skupnosti. In Platforma pametnih mest je orodje, ki mestom pomaga izboljšati zadovoljstvo občanov in povečati učinkovitost. Platforma predstavlja podporo županom za uspešnejše upravljanje mesta in občine, saj omogoča spremljanje ključnih kazalnikov razvoja mesta in občine.«

Platforma pametnih mest - moč ljudem, Marko Praprotnik, Direktor storitev SmartIS

»Problem danes ni premalo, temveč preveč podatkov. Zato je potrebno uporabiti uravnotežen sistem ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI), ki omogoča premišljeno zbiranje podatkov. Sistem ISSO se v prihodnje nadgrajuje tudi s kvalitativnimi indikatorji. Med drugim tudi v kolikšni meri občina vključuje deležnike - občane v procese odločanja.«

Moč podatkov za razvoj pametnih mest (primer Zlati kamen), Robert Mulej, Direktor SBR

»Pametno mesto ni samo digitalno, pametno mesto je povezano s pametnim upravljanjem. Zgolj meriti uspešnost razvoja mesta ni dovolj. Pri sprejemanju ustreznih politik in oblikovanju strategij razvoja pametnega mesta mora sodelovati civilna družba, odločanje pa mora biti podprto z bazami podatkov različnih področij upravljanja mesta.«

Rešitve za pametna mesta, mag. Jože Torkar, Direktor Eltec-Petrol

»V novem programskem obdobju kobezijske politike je prvič tako izrazita usmerjenost v urbani razvoj. Ključen je integralni pristop s fokusom v spodbujanje trajnostnega razvoja mest, predvsem učinkovite rabe prostora v urbanih območjih, razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka in povečanje učinkovite rabe energije v gospodinjstvih.«

Naložbe v trajnostni urbani razvoj, Barbara Radovan, v.d. generalnega direktorja Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, Ministrstvo za okolje in prostor

Okrogla miza

županov in predstavnikov 11 mestnih občin

Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica, Mojca Breščak, direktorica RCMS, Mestna občina Murska Sobota, Boštjan Trilar, župan Mestne občine Kranj, Janez Koželj, podžupan Mestne občine Ljubljana, Miran Senčar, župan Mestne občine Ptuj, Miran Gajšek, vodja Oddelka za urejanje prostora, Mestna občina Ljubljana in predsednik Obora za urejanje prostora in varstvo okolja ZMOS, Igor Kos, svetovalec župana Mestne občine Maribor, Andrej Čas, župan Mestne občine Slovenj Gradec in Gregor Macedoni, župan Mestne občine Novo Mesto.

Župani in predstavniki mestnih občin Slovenije so predstavili ključne izzive in priložnosti mest za trajnostni razvoj mestnih občin ter razvoj v smeri pametnega mesta. Udeleženci okrogle mize so ugotovili, da so med mestnimi občinami razvojne razlike, zato se spopadajo tudi z različnimi razvojnimi izzivi. Ti izzivi predstavljajo obenem priložnost za razvoj mest v smeri trajnosti, zato mesta pospešeno pripravljajo trajnostne urbane strategije.

Kljub medsebojnim razlikam se vsa mesta strinjajo, da je za prihodnji urbani razvoj in aktivacijo razvojnih potencialov mest ključno okrepiti povezovanje in sodelovanje občin in okrepiti vlogo 11 mestnih občin v regionalnem okviru. Ob tem si župani želijo, da bi država prevzela večjo povezovalno vlogo.

»Nova gorica je zeleno mesto. Vodimo veliko čezmejnih projektov, saj priložnost vidimo predvsem v povezovanju in sodelovanju tudi preko čezmejnih projektov. Trenutno imamo v pripravi projekt turistične infrastrukture in izdelano celostno prometno strategijo.«

Matej Arčon, župan Mestne občine Nova Gorica

»Naš cilj je vse projekte zastaviti tako, da se bodo porabljena finančna sredstva vračala nazaj v mesto. S tem želimo zmanjšati beg možganov in postati okoljsko bolj trajnostni ter oblikovati mesto, ki bo prijazno ljudem. Trenutno najpomembnejši trajnostni projekt je doseči energetska samozadostnost in zagotoviti toplovod po celem mestu.«

Mojca Breščak, direktorica RCMS, Mestna občina Murska Sobota

»Največji izziv Kranja, ki je bil v preteklosti močno gospodarsko mesto, je najti novo identiteto. Trenutno smo v zaključni fazi oblikovanja trajnostne razvojne strategije in v ta proces oblikovanja strategije smo vključevali različne interesne skupine. Najpomembnejša trajnostno naravnana projekta mesta sta vzpostavitev sistema urbane mobilnosti in projekt stari Kranj z obnovo centra.«

Boštjan Trilar, župan Mestne občine Kranj

»Izziv Ljubljane je, da se ne bi ustavili na prelomni točki preobrata razvoja mesta v trajnostno smer in se zadovoljili z doseženim. Ljubljana še nima čisto prave trajnostne razvojne koalicije vseh deležnikov, ki bi se zavzemali zavestno za postavljene cilje. Trenutno sta največja in najdražja projekta MO Ljubljana dokončanje centra za ravnanje z odpadki in modernizacija centralne čistilne naprave.«

Janez Koželj, podžupan Mestne občine Ljubljana

»Izziv občini predstavlja predvsem nižanje prejetih državnih finančnih sredstev. Razvijati skušamo nova podjetja in zmanjšati izseljevanje. Prihodnje priložnosti vidimo predvsem v povezovanju v okviru urbane regije. Aktualni projekti mesta so oživljanje starega mestnega jedra, urejanje rekreativnih površin in arheološkega parka na prostem.«

Miran Senčar, župan Mestne občine Ptuj

»Maribor je usmerjen v izgraditev sistema krožnega ravnanja z odpadki. Predelati želimo vse odpadke, ki jih je možno in jih kot surovine vračati nazaj v prostor. Gradi se tudi kolesarska pot ob reki Dravi. Občina želi v odločanje čim bolj vključiti civilno družbo, zato odpiramo temu namenjeno odprto pisarno.«

Igor Kos, svetovalec župana Mestne občine Maribor

»Postati želimo ne samo pametno mesto, ampak mesto prihodnosti. Trenutno je občina usmerjena predvsem v preurejanje degradiranih industrijskih in drugih področij v funkcionalna področja, v vzpostavitev zdravega, zelenega in vključujočega mesta in v ukrepe učinkovitega upravljanja z vključevanjem civilne družbe.«

Andrej Čas, župan Mestne občine Slovenj Gradec

»Pomembno je, da se okolja, ki so danes uspešna, obranjati uspešna tudi v prihodnje. Novemu Mestu velik izziv predstavlja urejanje nemotene oskrbe z neoporečno vodo, sodelujemo tudi v projektu regijskega ravnanja z odpadki. V trajnostni urbani strategiji sta med drugim predvidena ureditev arheološkega parka in graditev kolesarske poti ob Krki.«

Gregor Macedoni, župan Mestne občine Novo Mesto

»Prihodnost je potrebno načrtovati. Za mesto Ljubljana je najpomembnejši projekt mesto prihodnosti - Partnerstvo Šmartinska. Država bi morala na podoben način spodbujati razvoj gospodarskih con tudi po ostalih mestnih občinah.«

Miran Gajšek, vodja Oddelka za urejanje prostora, Mestna občina Ljubljana in predsednik Obora za urejanje prostora in varstvo okolja ZMOS

ZAKLJUČKI PRVEGA URBANEGA FORUMA

Mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor in Blaž Golob, Direktor GFS Inštituta in soorganizator Urbanega foruma.

Med zaključki okrogle mize je **mag. Tanja Bogataj**, državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor, izpostavila pomen učinkovitega upravljanja z viri v urbanih območjih za zeleno rast in dvig kakovosti bivanja, razvijanje novih orodij sodelovanja in upravljanja ter nadaljevanje dialoga in dvig ozaveščenosti glede soočanja o javnih zadevah.

Pri načrtovanju razvoja, strategij in pripravljanju projektov je ključna dobra priprava z jasno vizijo na državni in lokalni ravni, zavedanje, da imajo različni deležniki različne vloge in s tem naloge, in usklajene sektorske politike. Pomembno je dati večji poudarek upravljanju in izvajanju z uporabo ustreznih informacijskih in drugih orodij, da se vzpostavi ustrezna komunikacija med deležniki in se spodbuja participativno odločanje, ki pa mora potekati na podlagi dobre informiranosti.

»Dolgo časa je veljala preveč posplošena obravnava Slovenije, da je Slovenija lahko videna kot eno mesto in na lokalnem nivoju ni nobenih specifik. Organizatorji foruma smo tu želeli narediti to distinkcijo in z Urbanim forumom predstaviti specifike občin, da se dokaže potreba po vključitvi trajnostnega urbanega razvoja v razvojne dokumente in se pogovarjamo dalje o primernih projektih in finančnih virih.«

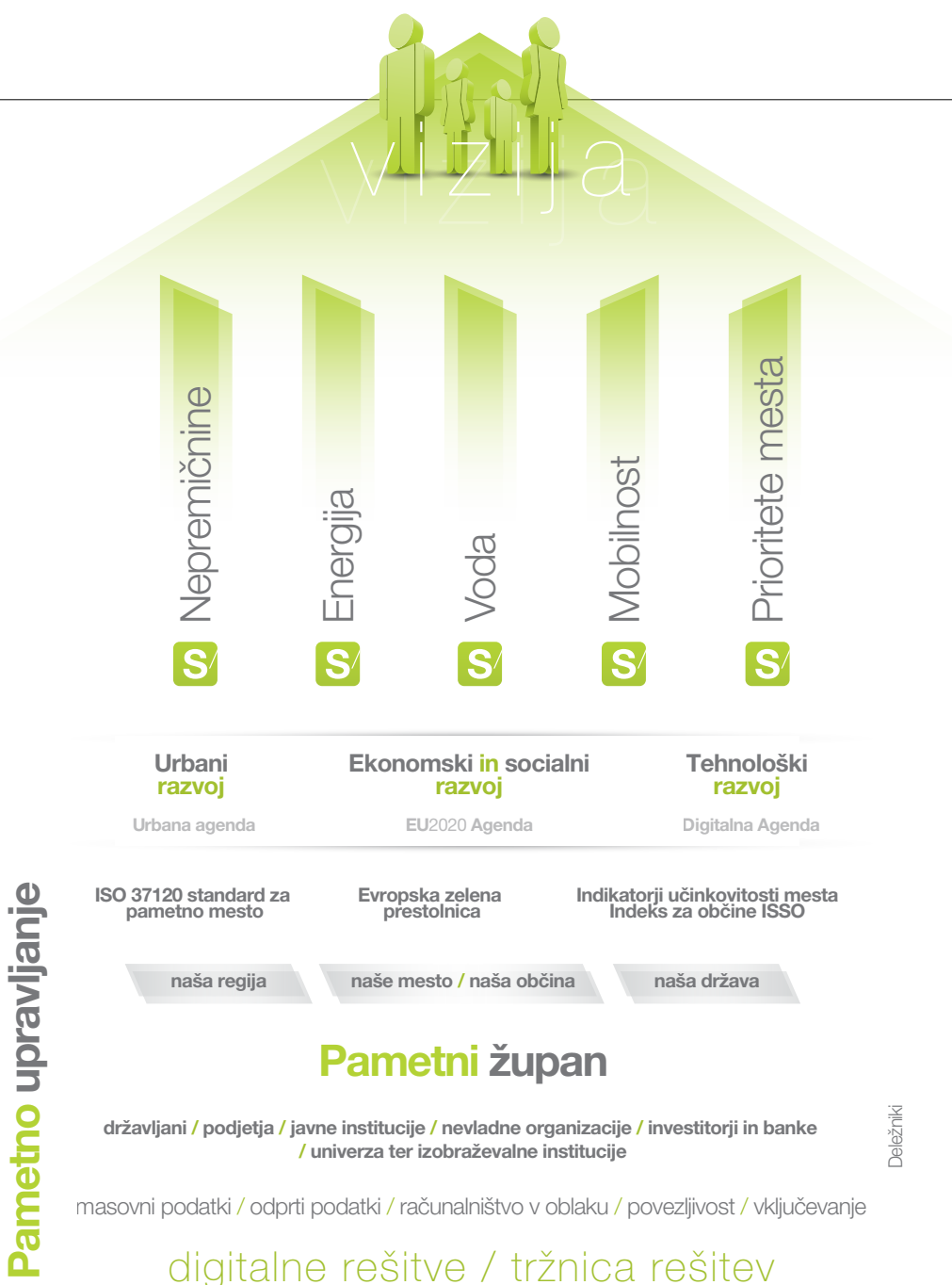
Mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor.

Platforma

pametnih mest Slovenije

Namen Urbanega foruma je spodbujati **povezovanje in dolgoročno sodelovanje deležnikov**, ki delujejo na različnih ravneh razvoja mest, pri reševanju ključnih vprašanj s področja razvoja mest.

Cilj povezovanja in sodelovanja različnih deležnikov pri oblikovanju trajnostnega razvoja mest prihodnosti ostaja in se bo do našega prihodnjega srečanja v letu 2016 izvajal v okviru **Platforme pametnih mest**.

Namen platforme pametnih mest:

- I.** vključevanje različnih deležnikov pri oblikovanju prioritet trajnostnega razvoja mest,
- II.** izpostavljanje interesov urbanega razvoja mest s poudarkom na 11 mestnih občinah,
- III.** so-ustvarjanje EU Urbane agende,
- IV.** vzpostavitev komunikacijskega portala,
- V.** organizacija II. Urbanega foruma v letu 2016, z namenom nadaljevanja razprave in vzpostavitve foruma kot tradicionalni dogodek.

Predstavitev

mestnih občin Slovenije

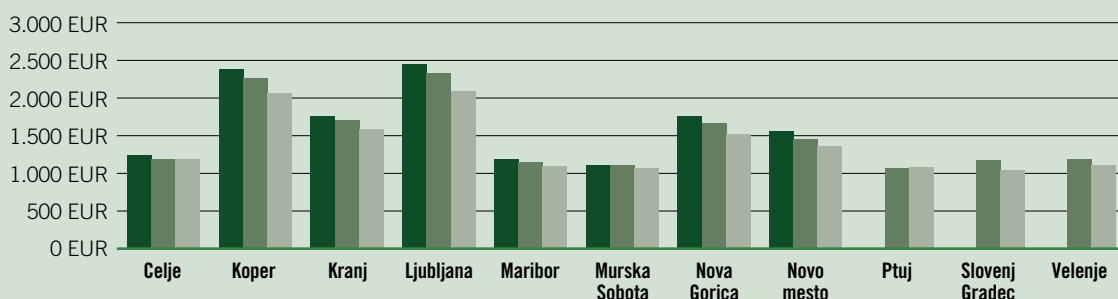
Primerjava ključnih indikatorjev razvoja,
ISSO indeks

© ISSO Zlati kamen 2015
www.zlatikamen.si
Izdelava kazalnikov: SBR d.o.o.

Nepremičnine

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

Cene stanovanj
(za m²)

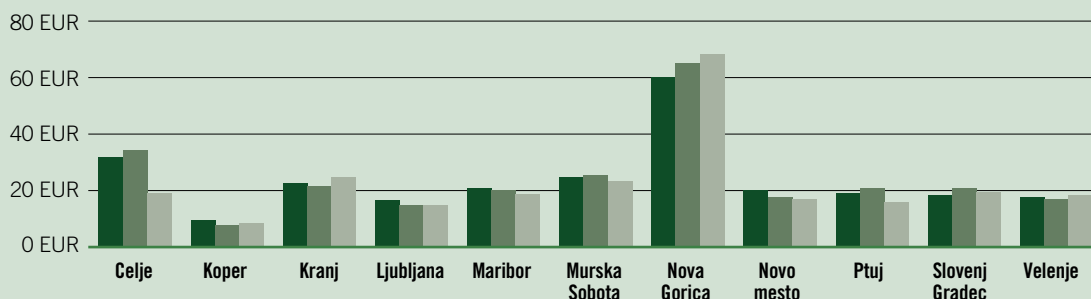

Gibanje cen 2011-2013; povprečna cena kvadratnega metra rabljenih stanovanj. Podatki GURS o dejansko opravljenih transakcijah.

Energija

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

Odhodki za energijo
in druge komunalne
storitve (na
prebivalca)

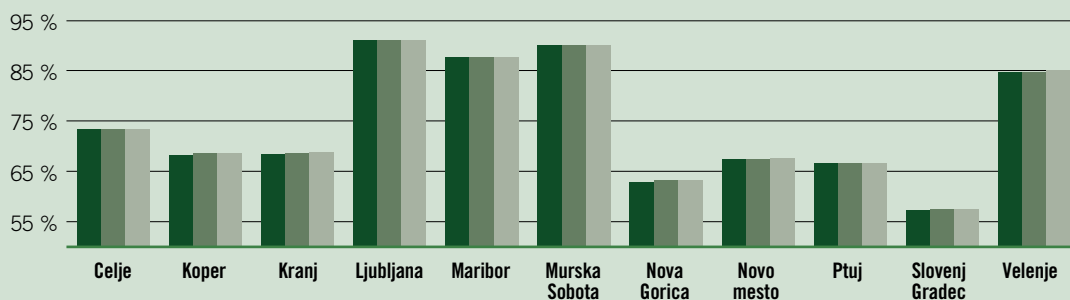

Odhodki za energijo, vodo komunalno in komunikacije za javne objekte v občinski lasti 2011-2013. Odhodki so preračunani na prebivalca. Vir: zaključni računi občin.

Voda

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

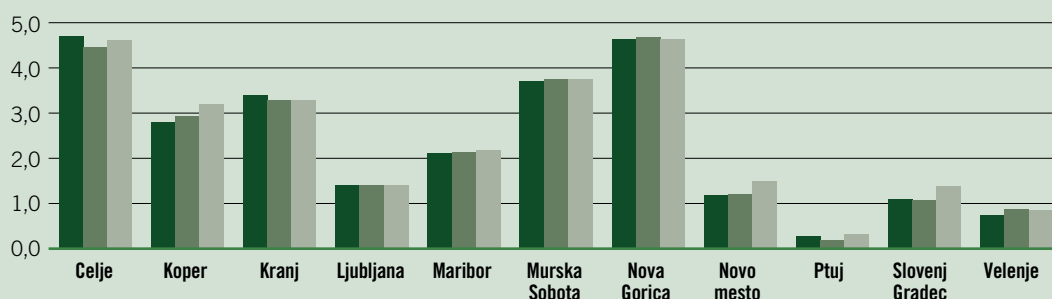
Delež stanovanj,
priključenih na
kanalizacijsko
omrežje

Zbiranje odpadnih vod: razvitost kanalizacijskega omrežja. Odstotek stanovanj, priključenih na javno kanalizacijsko omrežje 2011-2013.

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

Transport

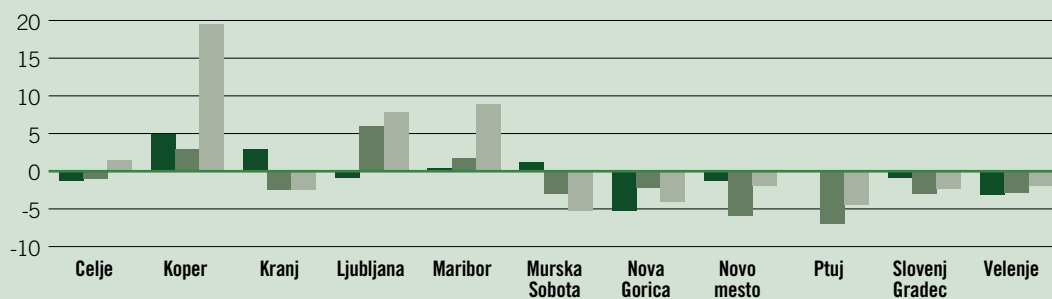

Delež avtobusov med motornimi vozili

Javni promet: delež avtobusov med motornimi vozili. Število registriranih avtobusov na 1000 prebivalcev 2011-2013. Podatek prikaže razvitost omrežja javnega prometa.

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

Demografija

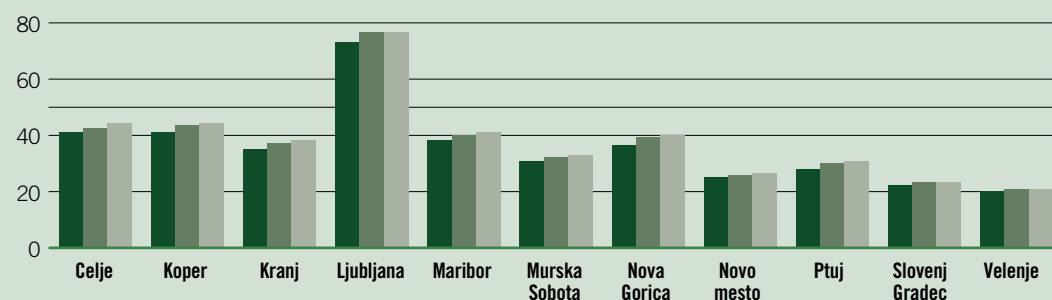

Selitveni prirast

Demografska gibanja : selitveni prirast na 1000 prebivalcev 2011-2013.

■ 2011 ■ 2012 ■ 2013

Gospodarstvo

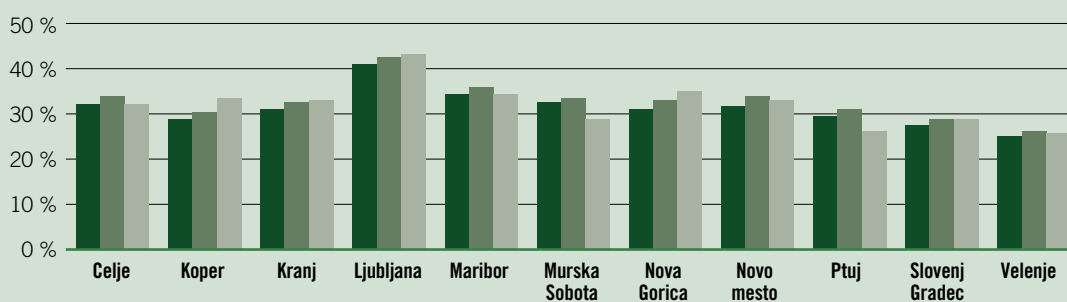

Število podjetij na 1,000 prebivalcev

Število podjetij na 1000 prebivalcev 2011-2013.

Trg dela - izobrazba

2011 2012 2013

Izobrazbena struktura zaposlenih prebivalcev 2011-2013.

Organizatorji

Organizacijski odbor Urbani forum Slovenije

mag. Janja Kreitmayer
McKenzie, Sekretarka,
Ministrstvo za okolje in
prostor,
dr. Miloš Senčur,
Sekretar, Združenje
mestnih občin Slovenije,
Blaž Golob, Direktor,
GoForeSight GFS Institut

V sodelovanju

Poročilo | Urbani forum 2015 | Pametna mesta za trajnostni razvoj Slovenije in zeleno rast

Pripravi: Blaž Golob in Helena Habjan **Grafično oblikovanje:** Andrea Plavljanić **Fotograf:** Peter Irman. Vse pravice pridržane. Noben del tega poročila se brez pisnega dovoljenja Inštituta GFS ne sme reproducirati v kakršni koli obliki s kakršnimi koli elektronskimi ali mehanskimi sredstvi (vključno s fotokopiranjem, snemanjem ali shranjevanjem podatkov). ©GFS **Izdal:** Inštitut GFS, april 2015, Cesta na Kurešček 46, 1292 Ig, Slovenija, EU
www.goforesight.eu

Vaš dan

z našo energijo gnan.

PETROL

70
let

www.petrol.si

Zagotavljamo
trajnosten / pameten / vključujoč
razvoj

www.smartiscity.eu

SmartIscity
Ameriška 8
Ljubljana

SmartCityPlatform
Power to the people